

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TANIYAN / TÜRKİYE

(Başvuru no. 29910/96)

KARAR

(Dostane Çözüm)

STRAZBURG

17 Mart 2005

İşbu karar nihai olup, bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

Taniyan v. Turkey davasında,*Başkan,*

B.M. ZUPANČIČ,

Yargıçlar,

L. CAFLİSCH,

C. BÎRSAN,

V. ZAGREBELSKY,

A. GYULUMYAN,

R. JAEGER,

Geçici Yargıç,

F. GÖLCÜKLÜ,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* V. BERGER'in katılımıyla oluşturulan ve Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (Üçüncü Bölüm), 24 Şubat 2005 tarihinde gerçekleştirilen kapalı müzakerelerin ardından, aynı tarihte kabul edilen aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (29910/96) davanın temelinde, Necati Taniyan isimli Türk vatandaşının ("başvuran") Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna ("Komisyon") 10 Ocak 1995 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") eski 25. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvuru bulunmaktadır.

2. Avukat yardımından faydalandırılan başvuran, İstanbul Barosu'na kayıtlı avukatlar Metin Iriz, Şehnaz Turan, Ruhşen Doğan ve Yaşar Aydın tarafından temsil edilmişlerdir. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise Mahkeme önündeki yargılamalarda temsilci olarak herhangi bir görevli tayin etmemiştir.

3. Başvuran, gazetesinin yayınlandığı ilk günden itibaren yaklaşık dört ay sonra kapanana kadar çıkan bütün baskılarının müsadere edilmesinden şikâyetçidir. Başvuran, Sözleşme'nin 6, 10, 13, 14 ve 18. maddelerine dayanmıştır.

4. Komisyonun başvuruyu Hükümet'e tebliğ etmesinin ardından, dava Sözleşme'ye ek 11 no'lu Protokol'ün 5 § 2 maddesi uyarınca 1 Kasım 1998 tarihinde Mahkeme'ye havale edilmiştir. Türkiye adına seçilen yargıç Rıza Türmen, davadan çekilmiştir (İçtüzüğün 28. maddesi). Bu nedenle, Hükümet, Feyyaz Gölcüklü'yü geçici yargıç olarak atamıştır (Sözleşme'nin 27 § 2 maddesi ile İçtüzüğün 29 § 1 maddesi).

5. Tarafların görüşlerini inceleyen Mahkeme, 5 Aralık 2002 tarihinde, Hükümet'e tebliğ edildiği kadarıyla başvuruyu kabul edilebilir olarak nitelendirmiştir.

6. Yazışmaların ardından, 12 Ekim 2004 tarihinde, Yazı İşleri Müdürü taraflara Sözleşme'nin 38 § 1 (b) maddesi kapsamında dostane çözüme varmayı denemelerini önermiştir. Hükümet ve başvuranlar, sırasıyla, 4 Ocak 2005 ve 10 Şubat 2005 tarihlerinde davaya ilişkin olarak dostane çözümü kabul ettiklerini bildirdikleri resmi deklarasyonlarını sunmuşlardır.

7. Mahkeme, 1 Kasım 2004 tarihinde, Bölümlerinin oluşumunu değiştirmiştir (İçtüzüğün 25 § 1 maddesi). Bu dava, yeni oluşturulan Üçüncü Bölüme havale edilmiştir (İçtüzüğün 52 § 1 maddesi).

OLAYLAR

8. Başvuran, 1947 doğumlu olup Artvin'de ikamet etmektedir.

9. Başvuran, İstanbul'da yayımlanan *Yeni Politika* isimli günlük gazetenin sahibidir. Yayımlandığı ilk tarih olan 13 Nisan 1995'ten 16 Ağustos 1995 tarihine kadar, Terörle Mücadele Kanunu hükümleri veya

Ceza Kanununun 312. maddesi uyarınca gazetenin 126 sayısından 117'si hakkında müsadere emri çıkartılmıştır.

10. Başvuran, gazete hakkında verilen müsadere emirlerine 19 Nisan ve 22 Mayıs 1995 tarihleri arasında yirmi bir kez itirazda bulunmuştur. İtirazları, İstanbul Güvenlik Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

11. Başvuranın yeni bir müsadere ermine itiraz etmesinin ardından, 16 Ağustos 1995 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuranın itirazını reddetmiş ve diğer hususlar arasında, Yeni Politika gazetesinin, şu anda piyasada bulunmayan ve daha önce ayrılıkçı propaganda yapmakla ve terör örgütünü övmekle suçlanan *Özgür Gündem* ve *Özgür Ülke* gazetelerinin izinden gitmeye çalıştığına hükmetmiştir. Bu kararın ardından, *Yeni Politika* gazetesi kapatılmıştır.

HUKUKSAL DEĞERLENDİRME

12. Mahkeme, 4 Ocak 2005 tarihinde Hükümet'ten aşağıdaki deklarasyon metnini almıştır:

"1. Türk Hükümeti'nin, 29910/96 no'lu başvuruyu dostane çözüme kavuşturmak üzere, başvurana karşılıksız olarak 7.710 avro (yedi bin yedi yüz on avro) ödemeyi önerdiğini bildiririm. Söz konusu başvuruda yapılan mahkeme giderlerini de kapsayan bu miktar, başvuran adına açılan banka hesabına ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Türk lirasına çevrilmek üzere avro olarak yatırılacaktır. Bu miktar, uygulanabilir bütün vergiler hariç olmak üzere Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 39. maddesi uyarınca Mahkeme tarafından kabul edilen kararı müteakip üç ay içerisinde ödenecektir. Ödeme, davanın nihai çözümünü teşkil edecektir. Bu tutarın, bahsi geçen üç aylık süre içerisinde ödenmemesi durumunda, Hükümet, ilgili sürenin sona ermesinden itibaren ödeme tarihine kadar geçen süre zarfında, gecikme döneminde geçerli Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklenmesi suretiyle elde edilecek orana eşit bir oran üzerinden basit faiz ödemeyi taahhüt etmiştir.

2. Terörle Mücadele Kanunu hükümleri ve Ceza Kanununun eski 312. maddesi uyarınca tedbir ve kovuşturmalara ilişkin davalarda Türkiye aleyhine alınan Mahkeme kararları, Türk hukukunun ve uygulamasının Sözleşme'nin 10. maddesi uyarınca Sözleşme'nin gerekliliklerine uygun hale getirilmesi gerektiğini açıkça göstermektedir. Ayrıca, bu durum mevcut davanın olgularının temelindeki müdahalede de görülmüştür. Bu doğrultuda, Terörle Mücadele Kanununun 8. maddesi, 4928 sayılı Kanunla kaldırılmış ve 4744 sayılı Kanunla 312. maddede değişiklikler yapılmıştır. Hükümet, değişik 312. maddenin Mahkeme içtihadında yorumlandığı şekliyle Sözleşme'nin 10. maddesinin gerektirdiklerine uygun bir şekilde uygulanmasını sağlama görevini üstlenmektedir.

3. Son olarak, Hükümet, Mahkeme kararının verilmesinin ardından Sözleşme'nin 43 § 1 maddesi uyarınca davanın Büyük Daire'ye havale edilmesi talebinde bulunmayacağını beyan etmektedir.”

13. Mahkeme, 10 Şubat 2005 tarihinde, başvuran tarafından imzalanan aşağıdaki deklarasyonu almıştır:

“1. Türk Hükümeti'nin 29910/96 no'lu başvuruyu dostane çözüme kavuşturmak üzere, şahsıma karşılıksız olarak 7.710 avro (yedi bin yedi yüz on avro) ödemeye hazır olduğunu beyan ederim. Her türlü maddi ve manevi zarar ile bütün masraf ve harcamaları karşılayacak bu miktar adıma kayıtlı bir banka hesabına ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Türk lirasına çevrilmek üzere avro olarak yatırılacaktır. Bu miktar, uygulanabilir bütün vergiler hariç olmak üzere Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 39. maddesi uyarınca Mahkeme tarafından kabul edilen kararı müteakip üç ay içerisinde ödenecektir.

2. Bu teklifi kabul ettiğimi ve Türkiye aleyhine yaptığım başvuruya dayanak oluşturan olaylarla ilgili diğer her türlü iddiadan vazgeçtiğimi bildiririm. Davanın nihai çözüme kavuşturulduğunu beyan ederim.

3. Bu deklarasyon, Hükümet ile ulaştığımız davanın dostane çözüme kavuşturulması kapsamında hazırlanmıştır.

4. Ayrıca, Mahkeme kararının verilmesinin ardından Sözleşme'nin 43 § 1 maddesi uyarınca davanın Büyük Daire'ye havale edilmesi talebinde bulunmayacağımı beyan ederim.”

14. Mahkeme, taraflar arasında dostane çözüme varıldığını belirtmektedir (Sözleşme'nin 39. maddesi). Mahkeme, söz konusu çözümün, Sözleşme ve Protokollerinde güvence altına alınan insan haklarına saygıya dayalı olduğu konusunda ikna olmuştur (Sözleşme'nin 37 § 1 maddesi *in fine* ve İçtüzüğü'nün 62 § 3 maddesi).

15. Buna göre, dava kayıttan düşürülmelidir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME OY BİRLİĞİYLE

1. Davanın kayıttan düşürülmesine *karar verir*;
2. Tarafların davanın Büyük Daire'ye havale edilmesini talep etmeyeceklerini beyan ettiklerini *belirtir*;

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş ve Mahkeme İçtüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesi uyarınca 17 Mart 2005 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Vincent BERGER
Bölüm Yazı İşleri Müdürü

Boštjan M. ZUPANČIČ
Başkan